

Talousarvion laadintaohjeet

Vuosi 2024

POLVIJÄRVI

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelman laadintaohjeet

Aikataulu

Talousarvion ja taloussuunnitelman aikataulu on seuraava:

- Talousarvion laadintaohjeet kunnanhallituksessa 9.10.2023
- Toimialojen talousarvioesitykset 3.11.2023 mennessä
- Kunnanhallituksen talousarviokokous 20.11.2023 ja tarvittaessa 4.12.2023
- Valtuuston kokous 19.12.2023

Talousarvion laadinnan lähtökohdat, vuoden 2023 toteutuminen ja vuosi 2024

Vuosikatetta on elokuun 2023 loppuun mennessä kertynyt 1 120 684 euroa. Vuoden 2022 vastaavana aikana vuosikatetta oli kertynyt 1 136 953 euroa. Viime vuoden verohäntä sisältäneet kunnallisverotulot ja yhteisöverotulot tulevat tämän hetken tiedon mukaan toteutumaan ennakoitua vähäisempinä, mikä vaikuttaa negatiivisesti koko vuoden tulokseen. Talousarvion mukainen vuosikate koko vuoden 2023 osalta on 767 745 euroa. Tässä vaiheessa näyttää siltä, että talousarvio toteutuisi liki siten kuin valtuusto on päättänyt.

Polvijärven kunnan tilinpäätöksestä 2023 tulee alijäämäinen, mikä johtuu valtuuston 302 255 euroa jo valmiiksi alijäämäiseksi päättämästä talousarviosta, virka- ja työehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista jotka nousivat arvioidusta vielä keväällä 2023 sovitun perälautakorotuksen vuoksi, yleisestä inflaatiosta sekä otettujen rakennuslainojen myötä kohonneista korkokustannuksista.

Hoivayksikkö Tähti on kunnan historian suurin yksittäinen investointi (kustannusarvio n. 12,3 milj. euroa) ja sen on määrä valmistua kevään 2024 aikana. Rakennuksen valmistumisen jälkeen hoivayksikön poistot alkavat. Samoin taseeseen varattu hoivayksikköön kohdennettuja investointivaroja (3 milj.) voidaan alkaa purkaa kirjanpidossa. Yleisen korkotason ennakoidaan pysyvän edelleen korkeana, mutta se ei vaikuta kunnan korkokustannuksiin vuonna 2024, sillä rakennuslainten korko-% on kiinnitetty viideksi vuodeksi ennustettavuuden takaamiseksi.

Kustannustaso on pysytellyt korkealla viimeisten vuosien aikana mm. sähkön ja polttoaineiden osalta, joiden osalta kustannukset kohdistuvat teknisen toimen tulosalueelle. Tekninen toimi on ottanut asian huomioon toisilta toimialoilta laskutettavissa sisäisissä vuokrissa.

Henkilöstömenojen laskentaohjeessa on mainittu vuodelle 2024 vaikuttavat palkankorotukset. Palkankorotusten vaikutukseksi koko kunnan tasolla on arvioitu noin 186 000 euroa. Laskentaohjeeseen sisältyvät sivukulujen laskentaohjeet. Sivukulujen osalta on huomattava eläkemenooperusteisten maksujen poistuminen ja että niiden tilalle on tullut tasausmaksu. Polvijärven kunnan tasausmaksun suuruus vuonna 2024 on 267 698 euroa ja se kirjataan toimialoille henkilöstömenojen suhteessa. Tasausmaksut vuonna 2024 toimialoittain:

Yleis- ja taloushallinto	51 622
Sivistystoimi	178 096
Tekninen toimi	37 980
Yhteensä	267 698

Vuoden 2024 veroprosentit

Valtuusto vahvistaa vuoden 2024 veroprosentit kokouksessaan 7.11.2023. Kunnan tuloveroprosentti on tällä hetkellä 7,61 ja se on Pohjois-Karjalan maakunnan matalin. Polvijärven kunnan tuloveroprosentti on ollut 20,25 vuodesta 2017 lähtien. Kunnan tuloveroprosenttia on korotettu 0,50 prosenttiyksiköllä vuodelle 2015 ja 0,75 prosenttiyksiköllä vuodelle 2016. Vuodelle 2023 tehtiin kaikkia Manner-Suomen kuntia koskenut yhtenäinen 12,64 %-yksikön leikkaus hyvinvointialueuudistuksen takia, jonka seurauksena kunnan tuloveroprosentiksi muodostui 7,61. Kunta ilmoittaa Verohallinnolle vuoden 2024 tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Laki verotusmenettelystä 91 a § muutettu 1 momentti tuli voimaan 1.1.2023. Valtuusto päättää vuoden 2024 veroprosenteista 7.11.2023 kokouksessaan.

Tuloveroprosentin yhden prosenttiyksikön vaikutus on Polvijärvellä noin 550 000 euroa vuodessa.

Vuoden 2024 talousarvion laatiminen

Talousarvion valmistelu tapahtuu RD-budjetointiohjelmalla.

Talousarvioesitykset tulee antaa riittävän yksityiskohtaisina ja ne tulee perustella huolellisesti.

Toimialojen tulee laatia talousarvioesityksensä liitteenä olevien raamien mukaisiksi.

Polvijärven kuntastrategia

Polvijärven kuntastrategia – Me yhdessä teemme Polvijärven

Kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnan toimintaa. Toimialojen tulee huomioida kuntastrategia toiminnassaan. Seuraavassa on selvitetty kuntastrategian keskeisiä teemoja.

Polvijärven kunnan uudessa strategiassa korostetaan yhdessä tekemistä, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteisöllisyyttä. Me kaikki – polvijärveläiset sekä Polvijärvellä vapaa-aikaansa viettävät ja täällä työssä käyvät – vaikutamme siihen, millainen paikka Polvijärvi on asua, elää ja yrittää. Visiomme on, että nyt ja tulevaisuudessa Polvijärvi on elinvoimainen ja alati uudistuva kunta, jossa ihmiset voivat hyvin.

Kuntastrategiassamme katseet on käännetty vuoteen 2030. Olemme pohtineet, mitkä ovat tämän päivän megatrendejä ja mitkä ovat Polvijärven kunnan menestystekijöitä tulevaisuudessa – niitä asioita, jotka erottavat meidät muista, erottavat eduksemme. Strategiatyötä teimme yhteistyössä kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kesken, kuntalaisia unohtamatta. Kuntalaisten näkemyksiä kysyimme niin

yleisötapauhtumissa kuin kuntalaiskyselynkin avulla. Strategiatyötä olemme tehneet polvijärveläiseen tapaan kaikki yhdessä.

Strategiatyötä teimme arvojamme kuunnellen. Yhteisöllisesti, vastuullisesti ja elinvoimaisuudesta huolehtien. Yhteisöllisyys tulee esiin kaikessa, mitä teemme. Vastuullisuuden ymmärrämme niin ikään laajasti: huomioimme kestävä kehityksen, toimimme pitkäjänteisesti, panostamme taloudelliseen vakauteen ja työskentelemme koko kunnan ja kaikkien täällä vaikuttavien eduksi. Elinvoimamme nojaa perinteikkääseen maatalouteen, innovatiiviseen yrittäjyyteen ja paikalliseen osaamiseen. Uskomme, että tulevaisuudessa Polvijärvellä on entistä enemmän tilaa luovalle ajattelulle ja rohkeille kokeiluille.

Meillä Polvijärvellä katseet on suunnattu tulevaisuuteen. Olemme ylpeitä hienosta historiastamme ja tyytyväisiä siihen, miten mallillaan asiat ovat nyt. Jotta Polvijärvi menestyisi mainiosti myös jatkossa, on uudistetussa kuntastrategiassamme viitoitettu tietä vuoteen 2030, pohtien, mitkä ovat ne peruspilarit, joiden varaan Polvijärveä ja polvijärveläisyyttä rakennetaan.

Luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen

Polvijärvellä on tilaa luovuudelle, kekseliäisyydelle ja innovatiivisille ratkaisuille. Kunnan roolina on tukea eri tavoin innovaatioita, tuotekehittelyä ja kokeilukulttuuria, kukkipa luovuus tuotteissa tai palveluissa. Näin mahdollistamme sen, että kunnassamme oleva potentiaalinen osaaminen pääsee esiin, kasvamaan ja kukoistamaan. Kunta tarjoaa mieluusti mahdollisuuksia kasvavalle ja elinvoimaiselle yritystoiminnalle. Sillä niinhän se on, että elinvoimaisen Polvijärven rakennamme me kaikki – yhdessä.

Puhtaan lähiruoan mahdollisuudet

Polvijärvellä on erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa ruokaa omaan ja muidenkin pöytään. Omavaraisuus on voimavaramme, mutta tuotamme puhdasta ja laadukasta ravintoa myös muille. Ruoan tuotannossa pidämme tärkeinä monipuolisuutta, puhtautta ja tarkkaan harkittuja tuotantomenetelmiä. Siten voimme osaltamme pitää huolta siitä, että Polvijärvi on elinvoimainen kunta asua ja yrittää vuonna 2030 ja pitkään sen jälkeenkin.

Laadukkaat peruspalvelut

Polvijärvellä peruspalveluiden laatu on tasolla, josta voimme olla ylpeitä. Verraton varhaiskasvatus, toimeliaat työllisyyspalvelut ja huikeat harrastusmahdollisuudet ovat esimerkkejä palveluista, jotka tekevät Polvijärvestä houkuttelevan paikan asua, elää ja olla – ikään katsomatta. Kunta pitää huolen siitä, että palvelut ovat helposti saatavilla ja kaikkien saavutettavissa. Erityisen iloisia olemme siitä, että meillä Polvijärvellä on lukuisia upeita luontokohteita ja paljon edullisia harrastusmahdollisuuksia. Ne kun ovat tärkeää vastapainoa työlle ja opiskelulle.

Laadukkaita peruspalveluita on mahdollista tarjota, koska kunnan talous on vakaalla pohjalla. Polvijärvellä on pidetty ja pidetään edelleen tärkeänä sitä, että turhaan ei tuhlailla. Hankinnat tehdään harkitusti, ajatellen tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten etua.

Digitalisaatio menestystekijänä

Polvijärvellä digitalisaatio on ennen kaikkea mahdollisuus. Sähköiset palvelut sujuvoittavat arkisten asioiden hoitamista, jättäen aikaa muille tärkeille ja merkityksellisille asioille. Digitalisaatio mahdollistaa sijainnista riippumattoman opiskelun, työnteon ja yrittämisen. Myös yhteistyö sidosryhmien kanssa sujuu entistä vaivattomammin. Eikä meistä kenelläkään ole enää mitään syytä olla olematta Polvijärvellä.

Ammattimainen viestintä

Polvijärvellä on tapana kertoa avoimesti, mitä kuuluu, missä mennään ja mitä on mielessä. Tietojen ja taitojen jakaminen on pienessä kunnassa vaivatonta – meistä jokainen osallistuu siihen. Kunnan harteilla on

viestiä toiminnoistaan totuudenmukaisesti ja ajantasaisesti, tarjoten kuntalaisille luotettavaa ja jäsenneltyä tietoa, iloksi, hyödyksi ja demokraattisen päätöksenteon tueksi.

Vuoden 2024 talousarvion raamit ja investoinnit

Liitteenä ovat:

- Tulosalueittaiset talousarvioraamit vuodelle 2024
- Henkilöstömenojen laskentaohje vuodelle 2024
- Pohjois-Karjalan kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2023

Vuoden 2023 talousarvioon sisältyvä investointiohjelma on vuoden 2024 talousarvion laadinnan pohjana, mutta sitä tarkistetaan tarpeen mukaan. Ensi vuoden suurin investointi tulee olemaan uuden hoivayksikön valmistuminen, jonka kokonaiskustannusarvio on 12,3 milj. euroa.

Investoinnit vaikuttavat poistojen kautta kunnan vuositulokseen ja rahoitustarpeeseen, eli siihen, kuinka paljon kunta joutuu ottamaan uutta lainaa.

Esim. hallinto- ja laitosrakennuksilla on 30 vuoden poisto aika ja poistomenetelmänä on tasapoisto. Siten esim. kolmen miljoonan euron suuruiset investointikustannukset tarkoittavat 100 000 euron vuotuista poistoa 30 vuoden ajan. Kyseinen 100 000 euroa vaikuttaa vuotuisen tulokseen joka vuosi seuraavien 30 vuoden ajan.

Kunta on aiempina vuosina pystynyt tekemään investointivarauksia ko. vuosien ylijäämäisistä tuloksista. Investointivarauksilla pystytään kattamaan vuosipoistoja niiden kohteiden osalta, joihin investointivaraus on kohdistettu. Investointivarauksilla siis rahoitetaan investointikohteita etukäteen ja varaudutaan poistojen kattamiseen. Hoivayksikön rakentamiseen kunnalla on kolmen milj. euron investointivaraus.

Investointeina käsitellään vain yli 10 000 euron hankkeita, sitä pienemmät ovat vuotuista käyttömenoa.

Taloussuunnitelma

Talousarvion yhteydessä laaditaan vuosien 2024–2026 taloussuunnitelma sekä kyseisten vuosien investointiohjelma.

Näihin talousarvio- ja suunnitelmaohjeisiin tehdään tarvittaessa tarkennuksia.

Polvijärvellä 9. lokakuuta 2023

Polvijärven kunnanhallitus

Heikki Hallikainen
Kunnanjohtaja

Tanja Karvonen
Talous- ja hallintojohtaja

Liitteet:

Talousarvioraamit vuodelle 2024

Henkilöstömenojen laskentaohje vuoden 2024 talousarvioon

Pohjois-Karjalan kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit 2023